

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

8. Iustitia Dei funditus evertitur iuxta Augustinum per statum purae
naturae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

ne esse est trahantur, si de corpore exierint sine Christiana gratia sacramento, sed eas ipsas, quae in hac vite dolentibus nobis versantur ante oculos, quas enumerare si velim, prius tempus quam exempla deficiunt. Languescunt agritudinibus, torquentur doloribus, fame & siti cruciantur, debilitantur membris, privantur sensibus, vexantur ab immundis spiritibus. Demonstrandum est utique, quomodo ista sine ulla sua mala causa iuste patiantur. Hoc est, demonstrandum est quomodo ista parvuli innocentes vel in pura natura, sicut haeresis Pelagiana statuit, vel juxta sententiam quae animam sine peccati contagione in corpore creati credit, iuste patiantur.

Et quamobrem demonstrandum istud est, cum Deus sit vitæ mortisque dominus? Ut faciat de parvulis quod voluerit, cum parentibus peccantibus detrahi posset immortalitas, & ita in filios etiam innocentes natura mortalis propagari? Hæc enim sunt quæ Scholastici obvia, plana, vera, certaque esse ne dubitant quidem. Audi Augustinum multo sublimius & religiosius rimantem istius difficultatis antractus: Non enim dici fas est, aut ista ignorante Deo fieri, aut eum non posse resistere facientibus, aut iniuste ista vel facere vel permittere. Num quidem fieri illa animalia irrationabilia recte dicimus in usus divini naturis excellentioribus, etsi vitiosa, sicut aperit sine in Evangelio videmus porcos ad usum desideratum concessos esse demonibus, hoc est de homine recte possumus dicere? Quasi diceret, nullo pacto. Et quæ causa differentia? Animal est enim, sed rationale, est morale. Anima est rationalis in istis membris, quæ tantis afflictionibus percutitur. Deus bonus est, Deus iustus est, Deus omnipotens est, hoc dubitare omnino a mentis est. Tantorum ergo malorum quæ sunt in parvulis causa ista dicatur. Nempe cum males ista patiantur, scimus dicere, aut sicut in Iob merita examinari, aut sicut in Herode peccata puniri. Et de quibusdam

A exemplis, quæ Deus manifesta esse voluit, alia quæ obscura sunt, hominum consuetudine conceditur. Sed hoc in maioribus. De parvulis autem quid respondeamus, edisserere, si penis tantis nulla in eis sunt punienda peccata iustitia. Nam utique nulla est in illis acerbis examinantia. Nonne ridiculum est hoc suspicari, quod Augustino in mentem nondum venerat Deum esse vitæ & mortis auctorem? Esse absolutum creaturarum dominum? Mortalitem parentum peccantium etiam in filios non peccantes posse propagari, sicut patri auferatur peccanti feudum, quo & innoxij filij carant? Hæc enim sunt quæ velut limatius excogitata proferuntur. Nempe hæc ipsa sunt quæ Augustinus erga creaturam rationalem quæ est obiectum iustitiæ & iniustitiæ, nullo modo sine culpa creaturæ vel iniustitia, vel infirmitate, vel ignorantia creatoris fieri posse testatur, & in scriptis suis tota vita asseverantissimè testatus est. Idcirco enim passim contra Pelagianos, contra Manichæos, contra Philosophos qui mortalitati parvulorum velut in puris naturalibus procedunt ista tribuebant, semper clamat. Mundus regitur divina providentiâ, Deus bonus est, Deus iustus est, Deus omnipotens est, hoc dubitare omnino demeritis est; tantorum ergo malorum quæ parvuli patiuntur, iusta causa proferatur. Et reclamantibus, istum Deum ordinem suæ voluntate disposuit, respondet Augustinus; Nec ipse iustus est, quia ita disposuit ipsam ordinem rerum ut iusti vel innocentes immeritis penis affligantur. Ex quibus perspicuum est nunquam Augustinum tantas afflictiones, quantas etiam parvulos in hac mortalitate pati cernimus, cum divinæ providentiæ attributis conciliare potuisse, si natura vel ab initio pura, vel etiam parentibus licet peccantibus, in posteris tamen quoquo modo expertis iniquitatis, nasci poneretur.

B

C A P V T V I I I .

Iustitia Dei funditus evertitur juxta Augustinum per statum puræ naturæ.

E T quamvis Augustinus in superius allegatis, & alijs non paucis locis indeterminate semper colligat, Dei providentiæ regentisque mundum, vel omnipotentiam, vel bonitatem, vel scientiam, vel iustitiam laedi, si miseria mortalitatis huius, sine peccato creatura rationalis pateretur, lapsissimè tamen ad versus eosdem naturæ puræ fabricos Pelagianos, determinatè conficit, iustitiam Dei funditus tolli, nec ullâ ratione posse defendi. Quisquis enim Deum verum colit, sicut Pelagiani se colere fatebuntur, de Creatoris omnipotentia, & bonitate non facile dubitat. Nam statim in initio symboli Apostolici quod omnibus in ore Christianis est, Ecclesia Christiana proficitur, Credo in Deum patrem omnipotentem creatorem celi & terræ. Quomodo ergo facile neget

A supremum omnium Creatorem esse omnipotentem qui creavit omnia? Esse bonum qui dedit omnia? Esse scientem atque sapientem qui excogitavit omnia? Sed hæc supposita fide, iustitia statim tota periclitatur tot tantorumque miseriarum immisione sine ullo immerito præcedentis iniquitatis; propria enim iustitia materia, est suum cuique tribuere, quomodo autem innocenti tanta miseria debeat, & consequenter iuste suum tribuatur, quacumque vel integræ, vel puræ naturæ suppositione, nunquam intelligi posse innumeris locis Augustinus docuit. A qua doctrina quia multa pendent, opera pretium est attendere, quantâ certitudine & constantiâ, Pelagianis Augustinus eam objecerit, & quom nihil ei vel in speciem responderi ab eis posse iudicaverit, qui puram naturam velut omnium

omnium istarum miseriarum fontem mordi-
cus tuebantur. Itaque Iulianus qui præ cete-
ris Pelagianis naturæ puræ miseriarumq; om-
nium velut naturalium buccinator erat cele-
berrimus, ut jam aliquoties ex proprijs verbis
ejus declaravimus, ita retundit ex considera-
tione justitiæ Dei: *Deus autem iustus si tanta par-
vulorum mala quanta nunc dicere non sufficio, nihil pec-
cati trahentibus irrogaret, sicut ponebat ratione
puræ naturæ Iulianus, magis apparet inustus.*
Et lib. 3. ejusdem operis: *Malum si nullum (par-
vuli) ex origine traherent, nunquam cum viris vel
corporalibus nascerentur. Deus enim qui est anima-
rum, ipse est etiam corporum conditor, qui utique
humane in ipsa conditione naturæ vitia non infigit
immerita.* Et lib. 6. *Contra cuius (Ecclesiæ) vis-
cera, sicut acutus telu tibi videris armatus, de iusti-
tiæ Dei contra iustitiam Dei colligens argumenta.*
Tunc enim est Dei vera iustitia, si grave iugum super
filios Adam non est iniustum. *Quomodo autem non est
iniustum iugum grave, si nullum est in parvulis
malum, propter quod iuste iugo premantur gravi?*
Hoc autem iugum grave miseriarum omnium
pondus comprehendit, quo genus humanum
in hac æterna mortalitatis atteritur, à primis
seculis nascentium, usque ad extremos gem-
mitus morientium. Hoc autem iugum non est
aliud quam illud quod pura natura secum tra-
hit & puræ naturæ minus re ipsa censebat esse
Iulianus. De cuius proinde iugi iniustitia sæpè
conqueritur Augustinus, si vera esset Pelagia-
na sententia, quod eo genus humanum sine
peccati iniquitate premeretur. Nam in eod-
em libro: *Quid si falsum esset (quod scilicet ex
iniquitate parentum sumus rei) profecto iugum
grave super filios Adam nullo modo iustum esset.* Et
lib. 1. oper. imperf. f. 6. *potius non peccat ulla iustitiæ ratione defendi: quia
miseria generis humani, à qua nullum humanum ab
exortu usque ad obitum videmus alienum, non perti-
net ad omnipotentis iustum iudicium, si non est ori-
ginale peccatum.* Et multis interpolitis: *Ex hac
aquitate, grave iugum est super filios Adam à die exi-
tus de ventre matris eorum, quod omnino esse asseris
iniquum, qui negas originale peccatum. Ostende
enim iustum esse ut cum tam manifesta miseria, vel
ad tam manifestam miseriam nascatur, à quo
peccatum originale non trahitur.* Et iterum: *Erra-
tis, vos potius iniquum cogimini consisti grave
super parvulos iugum, si quemadmodum nullum
habent proprium, ita nullum trahunt originale pec-
catum.* Et aliquanto post: *Dic ergo, qua iniustitia
retributum sit parvulis, grave iugum tam magna
manifestèq; miseria.* Et quibusdam interjectis:
Deinde si aggravata atas illa (parvulorum) ini-
quitate iudicis convincit ut dicis, itane non est ag-
gravata gravi iugo super filios Adam? Et tamen
non est hinc iniquus Deus, ac per hoc merito est ag-
gravata. Nullum est autem huius ætatis meritum
malum, si non est originale peccatum. Et iterum
efficacius: *Tu facis iniustum Deum, sub cuius om-
nipotentis cura, cum videas gravi iugo miseria par-
vulos premi, nullum eos peccatum habere contendis,
simul accusans & Deum & Ecclesiam: Deum qui-
dem si gravantur & affliguntur numeris. Et*

aliquanto post: *Vos autem qui omnipotentem Deum
non negatis, in gravi iugo parvulorum, credi vultis
iniustum, negando originale peccatum.* Et libro
secundo illius postremi operis contra Iulia-
num: *In illo gravi iugo, quo etiam parvuli premun-
tur, quomodo iustus est Deus, si nullus nascitur
viciis? Et rursum: Ipsa te convincit in parvulis
æquitas Dei, quam (forte quæ) magna est ini-
quitas, si iugo gravi premuntur & parvuli, sine
ullo merito vinculoque peccati. Dies me peccatè
deficeret, si loca omnia recensere velim,
quibus iniquitatem Dei manifestam esse con-
cludit, si tantarum miseriarum iugum, quo vide-
mus humanum genus etiam in parvulis premi,
Deus innocentibus in creatione iuxta statum
puræ naturæ à Iuliano prædicatum imposue-
rit. Quod iugum ideo toties tanta cura com-
memorare se dicit, ut cervicem eius si non in-
ferret frangeret, hoc est ut illius iniustitiæ con-
sideratione velut invictò argumento duritia
Pelagiana frangeretur, quæ statum puræ natu-
ræ velut iugum tot miserijs oneratum hu-
mano generi sine ullius merito iniquitatis im-
ponebat. Hinc enim iniustitiam quam in-
ferrebat Deo, etiam nulla iugi facta mentione,
sed clarissimis verbis miseriæ magnitudinem
ponderans, exprobrat passim istis adversarijs
suis in omnibus libris suis: *Iudicia Dei vos
evertitis, qui generis humani miserias incipientes à
parvulis, sine ullo peccati merito fieri dicitis.* Et
in libro secundo, cum Iulianus prædicaret
aquitatem Dei: *Propter quid ergo, inquit, affli-
guntur parvuli si nullum habent omnino peccatum?
An omnipotens & iustus Deus iniustus penas à tot
innocentibus prohibere non potuit? Et inferius:
Cur non potius miraris universi generis humani ab
exordio nativitatis totam miseriam, ut nemo bea-
tus, nisi ex misero, neque nisi post hæc vitium ma-
lis omnibus caveat, cui per Dei gratiam præstita ut
ut careat? Et hoc mirando te corrigis, ab illo
errore quo fallit eas institutioni puræ natu-
ræ tribuis, & iustum Dei iudicium in ge-
neris humani non iniusta afflictione cognoscis?* Hoc est, cur
non agnoscas ex magnitudine miseriarum
quibus affligimur, & ex iustitia Dei erro-
rem esse, quo genus humanum tot miserijs
sine peccati merito affligi posse deliras? Nam
hoc insani cæcèbri delirium esse multò infe-
rius apertissime profitetur: *Nam si sano cerebro
considerares humana vite miserias à primis seculis
infantium usque ad extremos gemitus morientium,
videres profecto quod nec ego nec tu, sed ille Adam su-
per caput horum & causa malorum: quod volens vi-
dere clausis oculis clamas, & iustum Dei esse iudicium,
& non esse originale peccatum. Quæ duo inter se quam
sint contraria procul dubio cerneres, si sanum caput
haberet. Et utrimque coniungens, iugum
istud videlicet toties commemoratum, in-
gentesque miserias, ut quid esset iugum istud
exponeret: *Cum dicitis nullum peccatum parvulis
impartandam, iniustum facitis Deum, qui eis grave
iugum à die exitus de ventre matris imposuit. Quod
est Scripturæ non diceret, quis tam cæcus est nunc
qui non videat miseriam generis humani, à sterili-
tate incipere parvulorum? &c. Si autem reatus iste ori-***

Handwritten note in the left margin: *La. p. 10. 11.*

Lib. 1. oper. imperf. f. 10.
Lib. 3. c. 6.
Lib. 6. c. 5.
Ibid. f. 10.
Lib. 1. oper. imperf. f. 6.
Ibid. f. 26.
fol. 27.
Ibid. f. 63.
Ibid. f. 65.
c. 66

lib. 1. oper. imperf. f. 10.
lib. 3. c. 6.
lib. 6. c. 5.
lib. 1. oper. imperf. f. 10.
lib. 1. oper. imperf. f. 6.
lib. 1. oper. imperf. f. 10.
lib. 1. oper. imperf. f. 6.
lib. 1. oper. imperf. f. 10.
lib. 1. oper. imperf. f. 6.
lib. 1. oper. imperf. f. 10.
lib. 1. oper. imperf. f. 6.

genia à Scriptura sancta proditur, & ipse se pro-
da, videlicet ex ista miseriarum magnitudine
quæ innocentibus imponi sine peccati iniqui-
tate non potuit. Hæc aliaque plurima quæ
adduci possent ratiocinatioque prolixitatis præter-
mittimus, sine ulla quantum arbitror, ambi-
guitate probant, verissimum esse quod supra
diximus, nulla ratione secundum Augustini
mentem sexcentis explicatam defendi posse
iusticiam Dei, si miserias partem naturæ huma-

A no generi sine merito præcurrentis iniquita-
tis imponeret. Hoc enim est spissimum
illud quod Pelagianis toties tanta verborum
acrimonia tanta ratiocinandi certitudine, tan-
ta veritatis securitate exprobat. Illi quippe
hoc asserēbant re ipsa factum, quod Schola-
stici fieri posse dicunt: ut sine ullo peccato
vel proprio vel alieno genus humanum tot
calamitatibus affligatur, quot ille status in-
fallibili lege post se trahit.

CAPVT IX.

Non procedunt Augustini argumenta ac testimonia ex hypo-
thesi status gratiæ & supernaturalis.

Q VID ad istam luculentissimam do-
ctrinæ claritatem cum aliquo proba-
bilitatis colore responderi possit,
fateor equidem proflus ignoro. An
fortè Augustinum loqui ex suppositione præ-
sentis status, quo homo in gratia conditus,
& ita consequenter ad supernaturalem statum
elevatus & in felicitate miseriarum experie
collocatus fuit? Hoc enim videor mihi se-
mel respondentem quemdam audivisse, cum
uno loco ex tot adductis inopinatè preme-
retur, nec satis ei occurreret, quid respondere
posset. Sed profectò quisquis non nimium
superius ea quæ hoc tractatu diximus ponde-
raverit, facile videbit nihil absurdius, & à
veritate alienius posse responderi. Nam in
primis quid illa hypothesis ad purgandam
Scholasticorum doctrinam facit? Ipsi enim
apertè docent Adamo solo peccante & ex Pa-
radisi felicitate in mortalitatis miserias dela-
bente, sine ulla iniquitate parvulos eodem
tunc mortalitatis iugo potuisse premi. Hoc
enim similitudine humanorum iudiciorum,
iuxta quæ filios bonis ac privilegijs pro-
pter sola parentum peccata spoliari fas pu-
tatur, velut extra controversiam positum pro-
bant. Ipsi rursus apertissime docent, non
solum Adamum & parvulos sed etiam uni-
versum humanum genus mortalitatis ærum-
inis permitti sine ulla Dei iniquitate potuisse,
quantumvis cum libera videlicet voluntate
sua, Deus in paradisi felicitate collocasset.
Ipsi denique vel potius eorum aliqui palam
docent, Sanctos omnes imò Beatos omnes
nemine excepto, ad æternas pœnas sine ulla
Dei iniustitia damnari posse. Quid igitur
ad propositum facit, etiam si Augustinus,
humanum genus in paradisi felicitate sine
miseriis ullis collocatum esse supponeret?

A ret site non peccaret, mortuus esset; quod infan-
tes cum omnibus videlicet illis quas videmus mi-
serijs in illo statu nascerentur, in quo Adam ante
pravicationem fuit. Quid igitur infansius,
quam contradictorium thesi sui antagonisse
velut certum sumere, & ejus doctrinas capi-
tales, quibus tota erroris moles nititur velut
falsas ante certamen convictasque suppone-
re? Nonne has in primis oppugnare, revin-
tere, evertere oportuit, ne alioquin turpissi-
mo disputationis ludibrio principium petere,
& ab adversario, vel quolibet Philosophiæ
tyrone vel imperitis & stolidis disputator
exploderetur? Nam tali probationis com-
pendio, quo id velut extra controversiam
sumitur, quod in questione versatur, id fal-
sum supponitur, quod tuetur adversarius, om-
nes hæreses facile quilibet de Foro profliga-
verit. Cujus absurditatis atque stoliditatis,
quia nemo Scholasticorum qui aliquid litte-
ris mandandum censuerit posteritati, se fuisse
existimari velit, non inferiorem quæso de

B Doctorum omnium principe nos opinione
habere sinant: alioquin & Ecclesia periculi-
tabitur victoriam infirmitatibus & fraudibus
partem de Pelagianis vendidisse.

Sed bene se habet quod ipse sanctus Augu-
stinus pro rosam hujusmodi opinionem, de
se removerit. Plurimis enim scriptorum
suorum testimonijs patet fecit; se optime
intellexisse hypothese Pelagianam, qua par-
vulos in puris naturalibus nasci statuebant,
illamque non velut falsam supposuisse, sed
per justitiam evidentiam & certitudinem con-
vicisse. Quid enim aliud sibi voluit illæ em-
phaticæ evaluationes quibus adversarios pura
naturalia delirantes petiit; Vos quod dicitis non po-
test ulla iustitia ratione defendi: Vos erratis: vos in-
quam cogimini consistere ex ave iugum: vos qui omni po-
tentem non negatis Deum creari vultis iniustum: iudicium
Dei vos evertitis: vos iniustum facitis Deum qui ge-
neris humani miserias sine ullo peccati merito fieri di-
citis. Quid aliud ille quibus invadit Iulianum?
Tu omnino asseris iniustum Dei iudicium: Tu facis
iniustum Deum: Ipsa te convincit aequitas Dei: Osten-
de iniustum esse ut cum tam manifesta miseria nascan-
tur parvuli sine ullo merito vinctoꝝ peccati? Quid
& illæ? Cur non miraris humani generis miseriam?
Cur non mirando ab illo errore te corrigis? Clavisi

